

A Pécsi Ítéltábla a dr. Szöllősi Edit ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve** I. rendű és **II.rendű felperes neve** II. rendű (mindketten ... szám alatti lakos) felpereseknek - a dr. Cseresnyés Zsolt ügyvéd által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Zalaegerszegi Törvényszék 2015. március 30. napján kelt, 4.P.20.003/2013/81. számú ítélete ellen az alperes által 82. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja az alábbiak szerint:

- Az alperest az I. rendű felperes javára terhelő tőkemarasztalás összegét leszállítja 16.569.940 forintról 12.281.923 (tizenkétmillió-kétszáznyolcvanegyezer-kilencszázhuszonhárom) forintra, melyből a 2013. október 16. napjától kamatozó tőkerész összegét 9.304.855 forintról 5.016.838 (ötmillió-tizenhatezer-nyolcszázharmincnyolc) forintra mérsékeli.

- Az alperest az I. rendű felperes javára terhelő, 2015. április hónaptól járó jövedelempótló járadék összegét havi 2.800 eurónak megfelelő forint összegről, havi 2.070,38 (kétezer-hetven-egész-harmincnyolcszázad) eurónak megfelelő forint összegre szállítja le, amelyet a kifizetés hónapjának 5. napján érvényes MNB középárfolyamon kell figyelembe venni.

- A felperes helyett helyesen az alperes köteles a felpereseknek, mint együttes jogosultaknak a perköltséget megfizetni.

- Az alperest a Magyar Állam javára terhelő elsőfokú perköltség összegét 1.702.023 forintról 1.544.423 (egymillió-ötszáznegyvennégyezer-négyszázhuszonhárom) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 125.261 (százhuszonötézer-kétszázhatvanegy) forint és a II. rendű felperesnek 37.500 (harminchétezer-ötszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Állam javára, külön felhívásra 520.900 (ötszázhúszezer-kilencszáz) forint feljegyzett fellebbezési részilletéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy az 1954. december 15-én született I. rendű felperes 2009. április 24. napján közlekedési balesetet szenvedett. A balesetet az alperes biztosítottja okozta, az I. rendű felperest abban közrehatás nem terhelte.

A baleset következtében az I. rendű felperes a jobb oldali felső karfonat sérülésével járó, jobb oldali kulcscsonttörést, jobb oldali csípőízületi vápatörést, jobb combfejficamot, szemérem- és ülőcsonttörést, valamint mindkét agyféltekében kis kiterjedésű zúzódásos vérzést szenvedett. A sérülések következtében a jobb oldali alsó végtagja 6 cm-rel megrövidült, a jobb oldali csípőízületének mozgásfunkciója jelentős mértékben beszűkült, járása nagy fokban nehezített, sebe krónikusan váladékozik, jobb felső végtagja meggyengült, a hangulati életében zavar, mint egészségromlás, illetőleg testi fogyatékoság maradt vissza. Baleseti eredetű össz-szervezeti egészségkárosodásának mértéke 58%, állapotában javulás nem várható, inkább romlás diagnosztizálható, a fokozott terhelés következtében a bal csípőízület elfajulása is bekövetkezhet. Az emberi kapcsolatok iránti vágyait, működtetni nem képes, pszichés energiákat mozgósítani nem tud, pszichésen nem terhelhető, a szexualitás működtetésében, megélésében fokozott mértékben frusztrált, kiszolgáltatottságélménnyel és szuicid fantáziákkal küzd.

Balesete miatt az I. rendű felperes 2009. április 24-től június 19-ig, július 23-tól december 4-ig, 2010. január 11-től május 15-ig, július 9-én, szeptember 10-én, november 12-én, 2011. év márciusában 21 napig, szeptemberben 1 napot, október 18-tól 21-ig, 2012. május 21-től július 5-ig, augusztus 31-én, 2013. január 7. és 25. között, február 18-tól március 29-ig, 2014. október 13-tól november 15-ig, december 18-án és 22-én részesült kórházi ellátásban. 2014-ben további osztályos felvételét javasolták rehabilitáció céljából.

2009. április 24-től 2010. december 31-ig az I. rendű felperes fekvőbeteg volt, teljes körű ápolásra szorult. A folyamatos kórházi kezelés után is ágyban étkezett, ágyban kellett mosdatni, ágyban kellett vizelnie, székletürítéshez házastársa, II. rendű felperes kísérte WC-re. 2011. évben kerekesszékre ülhetett, azonban az étel elkészítésében, öltöztetésben, tisztálkodásban, WC használatban továbbra is segítségre szorult. 2012. január 1-jétől két mankó használatával járása biztonságosabbá vált, ugyanakkor az öltözködéskor, mosakodáskor jelenleg is segítségre szorul. Rövid távon két mankóval tud önállóan közlekedni, de sebe jelenleg is rendszeres kötéscserét igényel. Nehéz és közepesen nehéz fizikai

munkák elvégzésére alkalmatlan, a házi munkák közül a takarítást és mosogatást nem tudja elvégezni, fát vágni, behordani, fűteni nem tud, képtelen a ház körüli munkákat, kerti és mezőgazdasági munkákat elvégezni, csupán a főzésben tud kis segítséget nyújtani házastársának.

Az I. rendű felperes 2012. év májusától részesült rokkantsági nyugdíjban havi 56.845 forint összegben. 2013-ben ennek összege havi 60.760 forint, míg 2014. évtől havi 62.220 forintra emelkedett.

A balesetet megelőzően az I. rendű felperes jó fizikumú, aktív ember volt, aki házastársával boldog családi életet élt. Szabadidejét családjának, idős szüleinek, három unokájának szentelte. Családi házuk kertjét maga gondozta, és tervezte, hogy a nagyméretű telekre két-három faházat épít, amelyeket a **B** és **H** közelsége miatt falusi turizmus keretében kiad. A családi ház karbantartását is maga végezte.

Az I. rendű felperes élete a víz volt, vitorlásversenyekre járt, vízi mentősként is dolgozott, és hajós karriert épített. 2008. márciustól kormányosi, 2008. októbertől hajóvezető „A” beosztásban dolgozott a **C** székhelyű **M** Ltd. gazdasági társaságnál. Munkaszerződése határozatlan időre szól, nettó 120 euró munkabért keresett minden behajózott nap után, és átlagosan havonta 20 behajózott napot teljesített. 2009 májusától az I. rendű felperes hajóparancsnoki beosztásba került volna nettó 140 euró/ behajózott nap munkabérrel. A hajóparancsnoki beosztáshoz szükséges utolsó vizsgáját 2009 márciusában tette le. A baleset következtében munkáját ellátni nem tudta, hajózni már nem képes. Emberi kapcsolatai beszűkültek, barátaival kevesebbet találkozik, a közös programokat nem engedheti meg magának anyagilag, de szégyelli is, hogy bottal kell járnia. Huzamosabb ideig nem tud egy helyben ülni, továbbá váladékozó sebét naponta kétszer kötözni, fertőtleníteni kell.

A II. rendű felperes 1980-ban házasodott össze az I. rendű felperessel. Egészségügyi főiskolán szerzett diplomát. 2009. április 1-jén váltott munkahelyet, intézményvezető beosztást kapott, de a baleset miatt arról le kellett mondania annak érdekében, hogy az I. rendű felperest el tudja látni. Szakápolói végzettséggel is rendelkezik, ezért gondozót nem kellett igénybe venniük, az I. rendű felperes gondozását, ápolását a II. rendű felperes maga látja el.

A baleset következtében a felek házassága megváltozott, gyakran veszekedtek anyagi problémák miatt, és a háztartás és ház közüli munkák is a II. rendű felperesre hárultak. A II. rendű felperes pszichés állapota negatív irányba változott, szorongási szintje emelkedett, kiszolgáltatottságélménye fokozódott, lelki tartalékai kimerültek. A környezettel való kapcsolatainak beszűkülése miatt magányos, elszigetelt, nőiségét sem képes megélni. A baleset előtt életvidám, talpra esett ember volt, azóta gondterhelt lett. 2010 októberéig kölcsönök felvételére szorultak, hogy meg tudjanak élni.

Az I. rendű felperes jelenleg naponta három óra ápolást igényel. A kerti, mezőgazdasági munkák elvégzéséhez 2013 tavasza óta állandó alkalmazottat foglalkoztatnak.

Az alperes különböző jogcímenek teljesített a baleset miatt kifizetést: nem vagyoni kártérítés címén 5.800.000 forintot az I. rendű felperesnek, keresetveszteséget pótló járadék címén 2012. májustól 2013. január végéig havi 458.726 forintot, 2013. februártól havi 483.595 forintot, gondozási díj címén havi 15.000 forintot, háztartás és mezőgazdasági kisegítő igénybevétele címén havi 12.000 forintot. Az alperes a baleseti járadékból 16% személyi jövedelemadó előleget vont le, és az euró árfolyamának változását figyelmen kívül hagyta.

Az I. rendű felperes keresetében az alperes által kifizetett összegeken felül az alábbi kártérítés megfizetését kérte:

- 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és annak a baleset napjától számított késedelmi kamata.
- Hátralékos baleseti többletjáradék címén 2012. május 5. napjától augusztus 31-ig 1.738.174,5 forint, 2012. szeptember 1. és 2013. szeptember 1. között 5.010.538 forint, 2013. szeptember 1. és 2014. szeptember 1. között 4.900.360 forint, 2014. szeptember 1-től az elsőfokú ítélet meghozataláig, 2015. március 30-ig bruttó 5.593.670 forint/év figyelembevételével. A hátralékos többletjáradékra a középátlagos időponttól követelt késedelmi kamatot.
- Folyamatos baleseti többletjáradék címén 5.593.670 forint/év havi járadékra leosztva.
- 2.845.425 forintot igényelt továbbá az alperestől arra hivatkozva, hogy az alperes a keresetveszteség folyósítása óta a járadékot 275,41 forint/euró devizaárfolyamon számolta, nem vette figyelembe az árfolyamváltozást, és az alaptalan személyi jövedelemadó előleg levonásból is folyamatosan kár érte őt.
- Kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest 2015. január 1-jétől a mindenkori a rokkantsági nyugdíj összegével csökkentett bruttó havi keresetpótló járadék 16%-ának, illetve a mindenkori SZJA százalékos mértékének megfelelő összeg, mint kártérítés megfizetésére havonta a járadék kifizetésével együtt esedékesen. Arra hivatkozott, hogy a c adózási szabályok alapján munkabéréből nem kell személyi jövedelemadót levonni az alperes álláspontjával ellentétben.
- Gondozási díj címén 2010. évre 489.540 forintot, 2011. évre 925.470 forintot, 2012. évre 597.228 forintot, 2013. évre 607.716 forintot, 2014. január 1. napjától havi 63.789 forintot követelt, amelybe kérte beszámítani az alperes által teljesített havi 15.000 forintot.
- Folyamatos gondozási díj címén havi 63.789 forintot kért, amelybe kérte beszámítani az alperes által fizetett havi 20.000 forintot.
- Háztartási kisegítő és mezőgazdasági munkák ellenértékére hátralékos, lejárt többletjáradékot igényelt 2010. évre 201.824 forintot, 2011. évre 214.200 forintot, 2012. évre 253.232 forintot, 2013. évre 271.320 forintot, 2014. évre 279.412 forintot, valamint a hátralék középátlagos időpontjától késedelmi kamatot, kérte továbbá beszámítani az e címen folyósított havi 12.000 forint alperesi teljesítést.

- Háztartási kisegítő és mezőgazdasági munkák ellenértéke címén folyamatos járadékigénye havi 23.284 forint volt az alperes havi 12.000 forintos teljesítésével ellentétben.
- Fűtési többletköltség címén 2010. évre 5.000 forintot, 2011. évre 15.625 forintot, 2012. évre 16.250 forintot, 2013. évre 16.250 forintot, 2014. évre 20.800 forintot, és ennek a középátlagos időponttól számított késedelmi kamatát kérte arra hivatkozva, hogy sérült lábának ujjai fáznak, és szükséges a lakásban a magasabb hőmérséklet biztosítása perifériás keringési zavara miatt.
- Folyamatos fűtési többletköltség címén havi 1.733 forint járadékot igényelt.

A II. rendű felperes keresetében az alperes által kifizetett 500.000 forint nem vagyoni kártérítésen felül további 2.000.000 forintot kért és ennek a baleset napjától számított késedelmi kamatát.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felpereseket ért kárt már kiegyenlítette, további követelésük nem megalapozott. Állította, hogy a személyi jövedelemadó előleget le kell vonni az I. rendű felperesnek járó keresetpótló járadékból, és az árfolyamváltozást sem lehet az alperesre terhelni.

Az elsőfokú bíróság ítéletében az I. rendű felperes keresetéből alaposnak talált 4.200.000 forint nem vagyoni kártérítést és késedelmi kamatát, a II. rendű felperes keresetéből pedig 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítést és kamatát. E körben figyelembe vette, hogy az I. rendű felperes a balesetben megrokkant, korábbi aktív életével kénytelen volt felhagyni, össz-szervezeti egészségkárosodása 58%, a baleset utáni kezelései hosszúra nyúltak, testi fogyatékosága megmaradt, krónikus sebváladékozása jelenleg is fennáll, és pszichésen is károsodott. Elvesztette hivatását, le kellett mondania álmáról, a hajókapitányi tisztségről. A hajós élettel együtt járó szabadság helyett mankókkal tud csak közlekedni, azt is rövid távon. A II. rendű felperes esetében értékelte, hogy intézményvezetői állását kényszerült feladni, emberi kapcsolatai beszűkültek, életét az I. rendű felperes ápolásának, gondozásának szenteli. Kapcsolatuk megromlott, anyagi nehézségekkel küzdöttek, aktív életüket kénytelenek voltak feladni.

A baleseti járadékkal kapcsolatban az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy 140 euró/nap és havi 20 behajózott napot talált alaposnak a I. rendű felperes keresetéből a munkaszerződés alapján. Arra a következtetésre jutott a teljes kártérítés elve és a káron szerzés tilalmának egybevetésével, hogy a baleseti járadékból sem a 16%-os személyi jövedelemadó előleget nem vonhatja le az alperes, sem az árfolyamváltozást nem terhelheti az I. rendű felperesre.

A gondozási díjból Kovács István szakértő véleménye alapján havi 63.798 forint gondozási díjat ítélt meg, amelyből közterheket levonni nem kell munkaviszony vagy megbízási jogviszony hiányában, az alperes álláspontjával ellentétben.

A háztartási és mezőgazdasági kisegítő költsége címén havi 23.284 forint járadékot talált alaposnak a törvényszék, szintén Kovács István aggálytalan szakértői véleménye alapján.

A fűtési többletköltség iránti járadékigényt elutasította, mert annak alaposágát az I. rendű felperes nem bizonyította.

Mindezek alapján a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. 339.§-ának (1) bekezdése, 355.§-ának (1), (3), (4) bekezdése, 356.§-ának (1) és (2) bekezdése, 357.§-ának (1), (2) és (4) bekezdése alkalmazásával kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 16.569.940 forintot, és ebből 4.200.000 forint után 2009. április 24. napjától, 9.304.855 forint után 2013. október 16. napjától, 3.065.085 forint után 2012. augusztus 12. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot. Kötelezte az alperest, hogy 2012 áprilisától kezdődően minden hónap 5. napjáig fizessen meg az I. rendű felperesnek havi 2.800 eurónak megfelelő forint összeget a tárgyhónapot megelőző hónap utolsó napján irányadó MNB középárfolyam figyelembe vételével. Kötelezte az alperest, hogy 2015 áprilisától minden hónap 5. napjáig fizessen meg az I. rendű felperesnek havi 87.082 forint járadékot.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a II. rendű felperesnek 1.500.000 forintot és ennek 2009. április 24. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamatát a kifizetés napjáig.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Állam javára, külön felhívásra 1.702.023 forint állam által előlegezett díjat, mint perköltséget.

Kötelezte a felperest - helyesen az alperest -, hogy fizessen meg a felpereseknek, mint egyetemleges - helyesen együttes - jogosultaknak 770.000 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben megváltoztatni kérte azt annak kimondásával, hogy az alperes nem köteles nem vagyoni kártérítést fizetni a felpereseknek.

Kérte továbbá a havi 2.800 eurónak megfelelő forintösszegű baleseti járadékot oly módon megváltoztatni, hogy abból az alperes köteles levonni a 2015. évi rokkantsági nyugdíjat és a rokkantsági nyugdíj levonása után fennmaradó baleseti járadék összegéből a hatályos magyar adójogszabályok alapján köteles levonni és kifizetni az adóelőleget az adóhivatalnak.

Kérte továbbá az I. rendű felperes kötelezését a 2015. évi rokkantsági nyugdíjának bejelentésére.

Kérte az ítélet megváltoztatását akként, hogy az alperes baleseti járadékot az I. rendű felperes 65. életéve betöltéséig köteles fizetni az I. rendű felperesnek.

Kérte annak kimondását, hogy a hátralékos baleseti járadék összegéből a hatályos magyar adójogszabályok alapján köteles levonni a személyi jövedelemadó előleget.

Kérte az ítélet megváltoztatását oly módon, hogy a gondozási díj címén havi 44.659 forintot köteles fizetni az alperes az I. rendű felperesnek, mivel a szakértő által kikalkulált gondozási díjat álláspontja szerint 30% közteher terheli.

Kérte kimondani, hogy az I. rendű felperes kórházi ellátásának időtartamaira nem köteles gondozási díj címén járadékot fizetni.

Kérte kötelezni az I. rendű felperest, hogy a kórházi intézeti ellátásának időtartamait folyamatosan jelentse be az alperesnek.

Kérte az ítélet megváltoztatását oly módon, hogy a lejárt gondozási díj címén 1.771.871 forintot köteles fizetni az alperes az I. rendű felperesnek.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték helyes indokai alapján.

A fellebbezés kisebb részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásának alapjául szolgáló tényeket helyesen állapította meg, és helyes jogszabályok alkalmazásával, túlnyomórészt helytálló jogi következtetésre jutott. A másodfokú bíróság a törvényszék döntésével nem minden tekintetben értett egyet, ezért az ítéletet a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján, fellebbezett részében kisebb részben megváltoztatta.

I. A nem vagyoni kártérítés körében az ítélőtábla az alábbiakat emeli ki:

A bíróság a nem vagyoni kártérítésnek a törvényszék által megállapított összegét mind az I. rendű, mind a II. rendű felperes vonatkozásában megfelelőnek találta. Az I. rendű felperest ért nem vagyoni hátrányok kompenzálásához összesen 10.000.000 forint, míg a II. rendű felperest ért nem vagyoni hátrány kompenzálásához összesen 2.000.000 forint szükséges. Ebből az alperes az I. rendű felperes részére 5.800.000 forintot már teljesített, így további 4.200.000 forinttal, míg a II. rendű felperes felé 500.000 forintot teljesített, így további 1.500.000 forinttal tartozik a felperesek felé.

A nem vagyoni hátrányok vagyoni mércével mérhetetlenek, és a cél az elszenvedett sérelem hozzávetőleges kiegyensúlyozása. Nem hagyható figyelmen kívül e körben a jogsértés súlya, a felróhatóság mértéke és a jogsértésnek a sértettre gyakorolt hatása. A kártérítés összegszerűségének megállapítása az egyedi konkrét tényállás elbírálása alapján lehetséges. Mivel minden eset különböző, így csakis az ügyben eljáró bíróság jogalkalmazási tevékenységére tartozik (34/1992.VI.1. AB határozat, BDT 2011.2576., BDT 2010.2296.). Helyesen mérlegelte az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes vonatkozásában, hogy számos műtéten esett át, emiatt nyilvánvalóan testi és lelki gyötrelmeket kellett kiállnia, és a korábban aktív, tevékeny, a ház körüli és kerti munkákat ellátó, felelősségteljes munkát végző, hajóskapitányi tiszt várományosának álmait kellett feladnia. Kiszolgáltatottá vált, jelenleg is segítségre szorul, állapotában rosszabbodás valószínűsíthető a jelenlegi maradandó egészségkárosodása és testi fogyatkozása mellett.

A II. rendű felperes az elmúlt 6 évben saját maga gondoskodott az I. rendű felperes ápolásáról, gondozásáról. A baleset következtében a házastársak kapcsolata megromlott az anyagi és a fizikai hátrányok miatt. Életüket már nem tudják úgy élni, mint a baleset előtt. Az elszenvedett súlyos sérülések és az azokkal együtt járó hátrányok nem teszik lehetővé a törvényszék által megállapított nem vagyoni kártérítés összegének mérséklését.

II. Jövedelempótló járadék:

A jövedelempótló járadék megállapításánál a Ptk.356.§-ának (1) és (2) bekezdése, 357.§-ának (1), (2) és (4) bekezdése mellett figyelemmel kell lenni a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának 35., 45. és 46. számú állásfoglalásaira, valamint az 1/2006. (V.22.) PK véleményben írtakra. Ekként a baleseti járadék alapjául szolgáló átlagkereset meghatározásánál a keresetet (jövedelmet) a nyugdíjjárulék mellett a magán-nyugdíjpénztári járulékkal és tagdíjjal, az egészségbiztosítási járulékkal és a munkavállalói járulékkal csökkentett összeggel kell figyelembe venni. A baleseti járadék kiszámításánál figyelembe kell venni azt a társadalombiztosítási ellátást, amelyre való jogosultság a káreseménnyel összefügg. Tekintettel arra, hogy a baleseti járadék személyi jövedelemadó köteles bevételnek minősül, ezért a járadék alapjául szolgáló valamennyi összeget bruttósított számítással kell figyelembe venni.

Az I. rendű felperes a baleset következtében kénytelen volt feladni hivatását, ezért nem vitásan elesett a hajóskapitányi munkabértől, e helyett csupán rokkantsági nyugdíjban részesül. A másodfokú bíróság beszerezte a felperes 2015. évi rokkantsági nyugellátásának összegére vonatkozó adatot: 2015. évben havi 63.340 forintot folyósít a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság az I. rendű felperes javára.

A személyi jövedelemadó levonása és elszámolása körében a másodfokú bíróság egyik fél álláspontját sem osztotta. Az I. rendű felperes a **H Kft.** közvetítése révén a **c székhelyű M Ltd.** céggel állt munkaviszonyban. Nem vitásan napi 140 euró munkabér mellett havi 20 behajózási napot dolgozott volna hajóskapitánként. A jövedelem elmaradása egyértelműen a balesettel áll okozati összefüggésben, ezért annak megtérítésére az alperes köteles. Ugyanakkor az ítélet tábla álláspontja szerint helytelenül érvelt az I. rendű felperes a **c** adózási szabályokkal és az alperes is tévesen kérte fellebbezésében, hogy az adóelőleg levonása utáni összeget ítélje meg a bíróság az I. rendű felperes javára.

A Magyar Népköztársaság Kormánya és a **C Köztársaság Kormánya** között **Ben** 1981. november 30. napján aláírt, jövedelem- és vagyonadó területén a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény kihirdetését tartalmazó 82/1982. (XII.29.) MT számú rendelet 15. cikkének (1) bekezdése azt tartalmazza, hogy a fizetés, a bér és más hasonló térítés, amelyet az egyik szerződő államban illetékességgel bíró személy nem önálló munkáért kap, csak ebben az államban adóztatható, kivéve, ha a munkát a másik államban végzik. A felperes Magyarországon bír illetőséggel, az egyezmény 4. cikkének (1) bekezdése alapján, hiszen a lakóhelye Magyarországon

van, Von. Mivel a munkát nem Con, hanem a D végezte, így Magyarországon köteles a munkabérért adózni. A c adózási szabályok tehát semmiképpen sem vonatkoztathatók rá.

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 2.§-ának (4) bekezdése értelmében a belföldi illetőségű magánszemély adókötelezettsége az összes bevételére kiterjed (teljes körű adókötelezettség). A 2.§ (5) bekezdése alapján nemzetközi szerződés előírását kell alkalmazni, amennyiben törvénnyel vagy kormányrendelettel kihirdetett nemzetközi szerződés e törvénytől eltérő előírást tartalmaz. A fentiek szerint azonban a kétoldalú egyezmény ettől eltérő előírást nem tartalmaz.

A fizetendő nyugdíj és egészségbiztosíti járulék mértékét a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (továbbiakban Tbj.), valamint ennek végrehajtásáról szóló 195/1997. (XI.5.) Kormányrendelet szabályozza. A Tbj. a 2012 májusában hatályos 19.§-ának (2) bekezdése szerint a biztosított által fizetendő nyugdíjjárulék mértéke 10%. A (3) bekezdés alapján pedig a biztosított által fizetendő egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék mértéke 8,5%. A járulékok mértéke 2013., 2014. és 2015. években azonos volt. Ennek alapja a Tbj.24.§-ának (1) bekezdése értelmében a 4.§ k) pontja szerinti jövedelem. A 4.§ k) pontja értelmében a járulék alapot képező jövedelem a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (továbbiakban Szja. törvény) szerint összevont adóalapba tartozó, önálló és nem önálló tevékenységből származó bevételnek azon része, amelyet az adóelőleg számításánál jövedelemként kell figyelembe venni.

Az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény 453.§-ának (1) bekezdése, 454.§-ának (1) bekezdés a) pontja, (2) és (3) bekezdése alkalmazásában, ha a külföldi vállalkozás a járulék és szociális hozzájárulási adókötelezettség teljesítésére nem rendelkezik képviselővel (fióktelep, pénzügyi képviselő) és foglalkoztatóként történő bejelentését is elmulasztja, akkor az általa foglalkoztatott természetes személy biztosításával összefüggő bejelentési, járulékfizetési, szociális hozzájárulási, adófizetési és bevallási kötelezettségeket a foglalkoztatott teljesíti és viseli a kötelezettségek elmulasztása miatti jogkövetkezményeket.

Az I. rendű felperes tehát Magyarországon köteles adózni, nem Con, viszont önállóan. A bíróság a Ptk. idézett rendelkezései szerint a személyi jövedelemadó előleggel nem csökkentheti a kártérítés összegét, csupán az egyéb járulékokkal. Ezért a személyi jövedelemadó előleg levonásának ítélettel történő elrendelésére vonatkozó fellebbezési érvelés szintén alaptalan volt.

A fentiekből következően a káresemény hiányában az I. rendű felperes hozzájutott volna a M Ltd. céggel kötött munkaszerződés alapján havi 20 nap, napi 140 euró munkabérhez. Ezt az összeget azonban a kifejtettek szerint csökkenteni kell a

nyugdíjjárulékkal, egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulékkal, összesen 18,5% mértékben.

A fizetés általában a teljesítést követő hónap 5. napján esedékes, ezért az e napra eső MNB deviza középárfolyamon számolt forint egyenértéket vette alapul az ítéltábla az elmaradt hátralékos jövedelem megállapításakor. E tekintetben egyetértett az ítéltábla az I. rendű felperes érvelésével: a külföldi pénznemben folyósítandó elmaradt jövedelem mindenkor aktuális forint egyenértékének megfizetésére köteles az alperes. Ezért a kifizetés napján érvényes, az MNB honlapján közzétett euró középárfolyam forint egyenértékével kell számolni. Az árfolyamváltozás terhét az I. rendű felperesre nem lehet áthárítani, a teljes kártérítés elvével ellentétben az alperes által alkalmazott megoldás.

A felperes havi 2.800 eurót keresett volna. 2012. május 5. napjától kérte keresetében a jövedelempótló járadékot. 2012. májusára 17 nap, következő hónapokban 20 nap munkabért igényelt. 2012. májusában 17 napra 2.380 eurót keresett volna. Az euró MNB középárfolyama 2012. június 5-én 303,1 forint volt, ennek forint egyenértéke 721.378 forint. 2012. július 5. napján az euró forint egyenértéke középárfolyamon 286,95 forint volt. 20 napra 2.800 euróval számolva 803.460 forint jön ki. Ezt a számítási módot követve 2012. május 5-től 2012. december 31-ig összesen 6.286.378 forint, 2013. január 1-től 2013. december 31-ig 9.998.716 forint, 2014. január 1-től 2014. december 31-ig 10.408.748 forint, 2015. január 1-től 2015. március 31-ig 2.556.932 forint volt az I. rendű felperes elmaradt jövedelme.

Ezt a hátralékot csökkenteni kell a fentiek szerint a járulékok összegével, azaz 18,5%-kal, vagyis az összeget 81,5%-kal kell szorozni. Így 2012. évre 6.286.378 forint $\times$ 81,5% = 5.123.398 forint. Ezt az összeget csökkenteni kell az adott évre kifizetett rokkantsági nyugdíj összegével. Ez 2012-ben havi 56.845 forint volt, 8 hónapra 454.760 forint. 5.123.398 forint - 454.760 forint, csökkentve a 2012. évre nyújtott alperesi teljesítéssel, 3.669.808 forinttal, 998.830 forint különbözet jön ki. 2013. évre ugyanezt a módszert alkalmazva, a 9.998.716 forintot $\times$ 81,5%-kal szorozva, azt csökkentve az adott évre kifizetett havi 60.760 forinttal (összesen 729.120 forinttal) és az alperesi teljesítéssel (5.778.271 forinttal) 1.641.563 forint különbözetet kapunk.

A 2014. évi hátralék, 10.408.748 forint $\times$ 81,5% = 8.483.130 forint, ez csökkentve a havi 62.220 forint rokkantsági nyugdíjjal (746.640 forint 12 hónapra), valamint az alperes teljesítésével (5.803.140 forint) 1.933.350 forintot kapunk.

A 2015. évi 2.556.932 forint hátralékos munkabért csökkentve a társadalombiztosítási járulékokkal, 81,5%-kal szorozva 2.083.900 forint jön ki. Ezt csökkenteni kell havi 63.340 forint rokkantsági nyugdíjjal (3 hónapra 190.000 forint), valamint az alperes teljesítésével havi 483.595 forinttal (összesen 1.450.785 forinttal). Így 2015. évre 443.095 forint különbözetet kapunk.

Ekként a hátralékos jövedelempótló járadék különbözet helyes összege 2012. május 5. és 2012. március 3. közötti időszakra 5.016.838 forint.

A jövőre nézve pedig a folyamatos járulék, 2015. április 1-től kezdődően minden hónap 5. napjáig 2.070,38 eurónak megfelelő forint összeg, amelyet az adott napon irányadó MNB középárfolyamon kell kifizetnie az alperesnek az I. rendű felperes felé. A folyamatos járulék összegét úgy kapjuk meg, hogy a munkaszerződés szerinti 2.800 eurót csökkenteni kell a 18,5% -os járulékokkal, és le kell vonni belőle a rokkantsági nyugdíj 63.340 forintos összegét 2015. április 7-i árfolyamon (299,32 forint) számolva.

A csatolt munkaszerződés 14.§-a alapján valóban legkésőbb annak a hónapnak a végéig alkalmazta volna az I. rendű felperest a c cég, amelyben a 65. életévét betölti. Mivel azonban az I. rendű felperes 65. életévét még nem töltötte be, és teljes bizonyossággal nem látható előre, hogy e feltétel ténylegesen bekövetkezik, ezért a bíróság mellőzte annak kimondását az ítélet rendelkező részéből, hogy a jövedelempótló járadék az I. rendű felperes 65. életévének betöltéséig jár. Nincs akadálya azonban annak, hogy az I. rendű felperes 65. életévének betöltését követően az alperes kérje a jövedelempótló járadék megszüntetését.

III. Gondozási díj:

Nem volt vitás a felek között az II. rendű felperesnek járó, az I. rendű felperes gondozásával kapcsolatos havi gondozási díj jogalapja és összege: havi 63.798 forint. Vita a tekintetben volt a felek között, hogy a gondozási díjból a közterheket le kell-e vonni, amelynek mértékét az alperes 30%-ban jelölte meg. Azzal érvelt az alperes, hogy a szakértő a gondozási díjat munkabérként számolta ki, a munkabért pedig közterhekkkel kell csökkenteni.

Ezt az indokolást az ítéltábla nem fogadta el. Sem a Ptk., sem egyéb jogszabály nem írja elő a károsultnak járó, baleset miatt szükségessé vált gondozási díj munkabér jellegű jövedelemként történő kezelését, és abból a közterhek levonását. A gondozást a II. rendű felperes személyesen látja el, nem áll munkaviszonyban sem az I. rendű felperessel, sem az alperessel. A szakértő a szakvéleményből kitűnően nettó óradíjakat adott meg e tevékenység ellenértékeként, ezért abból közterheket, így személyi jövedelemadó előleget, társadalombiztosítási járulékot, nyugdíjjárulékot stb. levonni nem lehet. E vonatkozásban az alperes fellebbezése szintén alaptalan volt.

Ügyszintén nem lehetett kötelezni az I. rendű felperest, hogy a jövőre nézve folyamatosan jelentse be kórházi tartózkodásainak időszakát jogszabályai lehetőség hiányában.

A másodfokú bíróság határozata - a pertárgyérték számításainak szabályaira figyelemmel - a felperesek pernyertességének mértékén csak kisebb részben módosított, ezért a törvényszék perköltség-viselésre vonatkozó rendelkezéseinek oly módon változtatott, a Magyar Állam javára terhelő összeget leszállította 1.544.423

forintra. Továbbá a nyilvánvaló elírást pontosította az ítéletábra akként, hogy az alperes köteles a felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak ügyvédi munkadíjat fizetni.

Az alperes fellebbezése túlnyomórészt sikertelen volt, ezért annak következményeit, így a másodfokon felmerült perköltség arányos részét ő köteles viselni.

Az I. rendű felperes vonatkozásában a 6.680.584 forint fellebbezési perértékből (4.200.000 forint nem vagyoni kártérítés, 1.650.916 forint a 16%-os személyi jövedelemadó előleg éves összege, 229.668 forint a gondozási járadék közterheinek egy évi összege, valamint 600.000 forint a meg nem határozható perértékű kérelmekre) 1.650.916 forintra, azaz 25%-ban lett pernyertes a másodfokú eljárásban az alperes. Ugyan a 16%-os személyi jövedelemadó előleggel kapcsolatban a fellebbezési érvelése nem volt alapos, azonban a jogszabályi rendelkezések szerint a 18,5%-os egyéb járulékokat ténylegesen le kell vonni. Ekként a 6.680.584 forint után feljegyezett 534.500 forint fellebbezési illetékből 75%-ot, 400.900 forintot az alperes köteles megfizetni külön felhívásra a Magyar Állam javára az Itv.74.§-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kmr. 13.§-ának (2) bekezdése és a Pp.81.§-ának (1) bekezdése értelmében. A fennmaradó illetékrész viselése alól a bíróság a Kmr.15.§-ának (1) bekezdése alapján mentesítette az I. rendű felperest.

A II. rendű felperes vonatkozásában az alperes pervesztéses lett, ezért a feljegyezett 120.000 forint fellebbezési illetéket ő köteles viselni a Pp.78.§-ának (1) bekezdése szerint.

Az I. rendű felperes javára pervesztettségével arányosan az alperes 125.261 forint perköltséget, míg a II. rendű alperes javára 37.500 forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget köteles fizetni a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján.

Pécs, 2015. november 5.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, dr. Vogycska Petra s.k. előadó bíró, dr. Berki Csilla s.k. bíró